

[Hauch.]

Vegne at udtale, at hverken Regeringen eller andre Partier her i Rigsdagen i den kommende Tid skal savne vor Medvirken til Gennemførelse af Foranstaltninger, som kan mildne de vanskelige Forhold, der ogsaa vil opstaa for vort Land, og som, saa vidt det staaar til os, vil være egnet til at medvirke til at holde Landet uden for de Stridigheder, der nu behersker en stor, og, som det ser ud til, større og større Del af Verden.

I denne alvorlige Situation agter vi at tiltræde Lovforslaget i den foreliggende Skikkelse og at medvirke til en hurtig Gennemførelse af det.

Stein: Det Forslag, vi her staaar over for, er jo en ny Udgave af 7. August-Loven af 1914. Ganske vist var denne Lov væsentlig mere kortfattet, idet den faktisk kun rummede een Paragraf, medens det foreliggende Lovforslag omfatter 6 Paragraffer foruden en Ikrafttrædelsesbestemmelse. Men de to Love dækker i Realiteten hinanden, og det, der er sket, er i det væsentlige dette, at den nærmere Udformning, der fandt Sted gennem den kgl. Anordning af 8. August 1914, i det foreliggende Tilfælde er draget ind under selve Lovforslagets Rammer. I øvrigt er der nogle rent formelle Ændringer, som delvis skyldes den mellemliggende Udvikling: At Bemyndigelsen nu gives til den højtærede Handelsminister, medens Loven af 1914 gav den tilsvarende Myndighed til Indenrigsministeren, har sin naturlige Forklaring i den Ændring, der er sket med Hensyn til selve Handelsministeriets Stilling. Fremdeles er der den Ændring, som manifesterer sig i Lovforslagets § 6, hvorefter det overlades Handelsministeren efter Samraad med Landbrugsministeren at udnævne et Raad, der skal bistaa Regeringen med Administrationen, et Raad, svarende til Den overordentlige Kommission, der udnævntes ved kgl. Anordning i 1914.

Det er naturligvis ikke med nogen større Glæde, man nu stilles Ansigt til Ansigt med en Fornyelse af Krigslovgivningen af 1914. Selv om man ikke fra nogen Side vil benægte, at en saadan Lovgivning kan være nødvendig under de nuværende Forhold, er det paa den anden Side lige saa ubestrideligt, at de vidtgaende Indgreb i Erhvervenes Frihed til at disponere maa vække adskillige Betænkeligheder. Det er en meget omfattende Bemyndigelse, der gennem det foreliggende Lovforslag gives Handelsministeren, og man maa derfor i høj Grad forvente, at Ministeren benytter denne Myndighed med den størst mulige

Hensyntagen til Erhvervene, ikke for Erhvervenes Skyld, ikke for Handelens og Industriens Skyld, men for Samfundets Skyld, fordi det er en mange Gange gentagen Erfaring, at alt for vidtgaende Restriktioner giver Bagslag. Det vilde i dette Tilfælde give Bagslag netop med Henblik paa det Formaal, som tilstræbes.

Fra alle Sider inden for dansk Erhvervsliv har man i de sidste Dage tilsagt Regeringen sin beredvillige Medvirkning til Løsning af de alvorlige Opgaver, der melder sig i Tiden. Der kan i denne Forbindelse være Anledning til at minde om, at medens 7. August-Lovens Administration i sin Tid voldte adskillige Besværligheder og gav Anledning til megen Kritik, løste Erhvervenes Organisationer de store og betydningsfulde Opgaver, som i den Periode blev dem betroet, paa en Maade, som vakte almindelig Anerkendelse. Jeg behøver blot i denne Forbindelse at minde om, at det var de store Erhvervsorganisationer, Handelens og Industriens, som direkte under deres eget Ansvar traf de Handelsaftaler med de to krigsførende Magtgrupper, der sikrede Landets Forsyninger, og som — det kan man godt sige — i høj Grad bidrog til Opretholdelsen af Landets Neutralitet.

Der er ikke i det foreliggende Lovforslag fastsat nærmere Bestemmelse om, hvorledes Erhvervslivet skal repræsenteres i det Raad, der skal yde Regeringen Bistand, men jeg tror ud fra tidligere Erfaringer, at man vil gøre vel i i videst muligt Omfang at drage Nytte af den Indsigt, som Erhvervene raader over, ja, at man i Virkeligheden ikke vil kunne løse Opgaven paa tilfredsstillende Maade, uden at det sker. Jeg hilser det derfor som en glædelig Kendsgerning, at Handelsministeren efter sine Udtalelser her i Aften er indstillet paa at administrere Loven i saa nær Tilknytning til Erhvervene som muligt.

Det Parti, jeg har den Ære at repræsentere, har i det andet høje Ting givet Lovforslaget sin Tilslutning og været medvirkende til, at der er sket visse Ændringer i Lovforslagets Affattelse. For mig og for det Parti, jeg repræsenterer, har det ligesom for den foregaaende Taler været af afgørende Betydning, at man har givet Lovforslaget den Begrænsning, som finder sit Udtryk i den sidste Paragraf. Dette er meget væsentligt, navnlig under Hensyn til de Erfaringer, man har fra Krigsperioden 1914—18, og de meget beklagelige Forhold, man i Slutningen af den Periode kom ind under netop med Henblik paa den daværende overordentlige Kommission.